

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างเย็บรองเท้า

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างเย็บรองเท้า โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ สาขาอาชีพช่างเย็บรองเท้า หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพงานเย็บรองเท้า ในอุตสาหกรรมผลิตรองเท้า โดยมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเย็บเข็มเดียวและเข็มคู่ ในแบบตรง และโค้ง การเย็บก้น การเย็บแซก การพับริมขอบด้วยมือและเครื่องพับ รวมทั้งสามารถจัดการการผลิต การแก้ปัญหาด้านคุณภาพ และการจัดการดูแลรักษาเครื่องจักร และอุปกรณ์ได้ตามความสามารถในระดับขั้นที่กำหนด

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างเย็บรองเท้า แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ

๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเย็บเข็มเดียวแบบตรง การเย็บเข็มคู่แบบตรง การเจาะรูและใส่เม็ดตาไก่ รวมถึงปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของงานเย็บรองเท้า และมีหัวหน้างานคอยกำกับและให้คำแนะนำ สามารถแก้ปัญหาตามคู่มือกระบวนการทำงาน

๒.๒ ระดับ ๒ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเย็บรองเท้า แนวโค้ง การเย็บก้น และการเย็บแซก โดยมีหัวหน้างานคอยกำกับและให้คำแนะนำ และสามารถแก้ปัญหาตามคู่มือกระบวนการทำงาน

๒.๓ ระดับ ๓ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน ใช้ความรู้ในเชิงทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการพับริมขอบด้วยมือ การพับริมขอบด้วยเครื่องพับ และการสอนงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และสามารถตัดสินใจตามระดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย

๒.๔ ระดับ ๔ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประยุกต์ความรู้และทักษะในการจัดการการผลิต สามารถควบคุมการทำงานของพนักงานในสายการผลิต การแก้ปัญหาทางด้านคุณภาพ รวมถึงการจัดการดูแล รักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ สามารถตัดสินใจตามระดับความสำคัญของงาน มีความรับผิดชอบด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันทีทันใด หรือแก้ปัญหาล่วงหน้า

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการมาตรฐานฝีมือที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพช่างเย็บรองเท้า ให้เป็นดังนี้

๓.๑ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

- ๓.๑.๑.๑ การปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของงานเย็บรองเท้า
- (๑) การทำความสะอาดพื้นที่ทำงานหลังการทำงาน
  - (๒) รายละเอียดการบันทึกข้อมูลการทำความสะอาด
  - (๓) การบำรุงรักษาเครื่องจักรด้วยตนเอง
  - (๔) การตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์
  - (๕) กฎระเบียบความปลอดภัยของงานเย็บรองเท้า
  - (๖) กฎระเบียบการแต่งกายของงานเย็บรองเท้า
  - (๗) การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล
  - (๘) รายละเอียดการบันทึกผลการปฏิบัติงาน
- ๓.๑.๑.๒ การเย็บเข็มเดี่ยวแบบตรง
- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนเย็บ
  - (๒) การใช้งานจักรเข็มเดี่ยวฐานเรียบ
  - (๓) การใช้งานจักรเข็มเดี่ยวฐานสูง
  - (๔) การเลือกใช้ความเร็วรอบในการเย็บ
  - (๕) เทคนิคการระบายความร้อนของเส้นด้าย
  - (๖) การเลือกชนิดของเข็มให้เหมาะสมกับวัสดุดิบ
  - (๗) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเย็บ
  - (๘) ข้อกำหนดการปรับตั้งจักรเข็มเดี่ยว
  - (๙) เทคนิคการวางชิ้นงานให้ตรงตามระยะขอบเย็บ
  - (๑๐) เทคนิคการเย็บเข็มเดี่ยวแบบตรง
  - (๑๑) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการเย็บเข็มเดี่ยวแบบตรง
  - (๑๒) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานเย็บเข็มเดี่ยวแบบตรง
- ๓.๑.๑.๓ การเย็บเข็มคู่แบบตรง
- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนเย็บ
  - (๒) การใช้งานจักรเข็มคู่ฐานเรียบ
  - (๓) การใช้งานจักรเข็มคู่ฐานสูง
  - (๔) การเลือกใช้ความเร็วรอบในการเย็บ
  - (๕) เทคนิคการระบายความร้อนของเส้นด้าย
  - (๖) การเลือกชนิดของเข็มให้เหมาะสมกับวัสดุดิบ
  - (๗) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเย็บ
  - (๘) ข้อกำหนดการปรับตั้งจักรเข็มคู่
  - (๙) เทคนิคการวางชิ้นงานให้ตรงตามระยะขอบเข็ม

- (๑๐) เทคนิคการเย็บเข็มคู่แบบตรง
- (๑๑) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการเย็บเข็มคู่แบบตรง
- (๑๒) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานเย็บคู่แบบตรง

๓.๑.๑.๔ การเจาะรูและใส่เม็ดตาไก่

- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนการเจาะรูตาไก่
- (๒) การใช้งานพินซ์เจาะ
- (๓) การใช้งานเครื่องเจาะ
- (๔) การใช้งานเครื่องอัดเม็ดตาไก่
- (๕) เทคนิคการวางชิ้นงานบนเขียงให้ได้ตามตำแหน่ง
- (๖) เทคนิคการเจาะรูตาไก่แบบใช้พินซ์เจาะ
- (๗) เทคนิคการเจาะรูตาไก่แบบใช้เครื่องเจาะ
- (๘) เทคนิคการตรวจสอบความสมบูรณ์ของรูเจาะเม็ดตาไก่
- (๙) การเลือกเม็ดตาไก่ให้เหมาะสมกับรู
- (๑๐) เทคนิคการใส่เม็ดตาไก่เข้าไปในรูเจาะ
- (๑๑) เทคนิคการบานรูและอัดเม็ดตาไก่
- (๑๒) เทคนิคการตรวจสอบความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

๓.๑.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

๓.๑.๒.๑ การเย็บเข็มเดี่ยวแบบตรง

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การเย็บชิ้นงานเข็มเดี่ยวแบบตรง
- (๓) การตรวจสอบชิ้นงานเย็บเข็มเดี่ยวแบบตรง

๓.๑.๒.๒ การเย็บเข็มคู่แบบตรง

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การเย็บชิ้นงานเข็มคู่แบบตรง
- (๓) การตรวจสอบชิ้นงานเย็บเข็มคู่แบบตรง

๓.๑.๒.๓ การเจาะรูและใส่เม็ดตาไก่

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การเจาะรูตาไก่
- (๓) การใส่เม็ดตาไก่

๓.๑.๓ ทักษะปฏิบัติ ประกอบด้วย จิตสำนึกในการทำงานที่ดี การปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความถูกต้องและความปลอดภัย จิตสำนึกเกี่ยวกับความปลอดภัย ความสะอาด ความประหยัด

๓.๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๒ ได้แก่

๓.๒.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๒.๑.๑ การเย็บโค้ง

- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนเย็บโค้ง
- (๒) การใช้งานจักรเย็บโค้งฐานเรียบ
- (๓) การใช้งานจักรเย็บโค้งฐานสูง
- (๔) การเลือกใช้ความเร็วรอบในการเย็บ
- (๕) เทคนิคการระบายความร้อนของเส้นด้าย
- (๖) การเลือกชนิดของเข็มให้เหมาะสมกับวัสดุ
- (๗) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเย็บโค้ง
- (๘) ข้อกำหนดการปรับตั้งจักรเย็บโค้ง
- (๙) เทคนิคการวางชิ้นงานให้ตรงตามระยะขอบเย็บ
- (๑๐) เทคนิคการบังคับการหยุดจักร
- (๑๑) เทคนิคการบังคับการหมุนชิ้นงาน
- (๑๒) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการเย็บแบบโค้ง
- (๑๓) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานเย็บโค้ง

๓.๒.๑.๒ การเย็บก้น

- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนเย็บก้น
- (๒) ฝักก้นที่ใช้ในการเย็บก้น
- (๓) การใช้งานจักรเย็บก้น
- (๔) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเย็บก้น
- (๕) การเลือกใช้ใบเดอริให้เหมาะสมกับลักษณะงาน
- (๖) เทคนิคการปรับตั้งจักรเย็บก้น
- (๗) เทคนิคการวางชิ้นงานให้ตรงตามระยะขอบเย็บ
- (๘) เทคนิคการก้นแนวตรง/แนวโค้ง
- (๙) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการเย็บก้น
- (๑๐) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานเย็บก้น

๓.๒.๑.๓ การเย็บแซก

- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนเย็บแซก
- (๒) การใช้งานจักรเย็บแซก
- (๓) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเย็บแซก
- (๔) การเลือกใช้หางปลาให้เหมาะสมกับลักษณะงาน

- (๕) เทคนิคการปรับตั้งจักรเย็บแซก
- (๖) เทคนิคการวางชิ้นงานให้มีระยะต่อชนเสมอกัน
- (๗) เทคนิคการเย็บแซก
- (๘) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการเย็บแซก
- (๙) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานเย็บแซก

๓.๒.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

๓.๒.๒.๑ การเย็บโค้ง

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การเย็บชิ้นงานโค้ง
- (๓) การตรวจสอบชิ้นงานเย็บโค้ง

๓.๒.๒.๒ การเย็บก้น

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การเย็บชิ้นงานก้น
- (๓) การตรวจสอบชิ้นงานเย็บก้น

๓.๒.๒.๓ การเย็บแซก

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การเย็บชิ้นงานแซก
- (๓) การตรวจสอบชิ้นงานเย็บแซก

๓.๒.๓ ทักษะคติ ประกอบด้วย จิตสำนึกในการทำงานที่ดี การปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความถูกต้องและความปลอดภัย จิตสำนึกเกี่ยวกับความปลอดภัย ความสะอาดและความประหยัด

๓.๓ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๓ ได้แก่

๓.๓.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๓.๑.๑ การพับริมขอบด้วยมือ

- (๑) ชิ้นงานที่ใช้ก่อนการพับริม
- (๒) การเลือกใช้จักรในการพับขอบให้เหมาะสมกับลักษณะงาน
- (๓) อุปกรณ์ที่ใช้ในการทากาว
- (๔) เทคนิคการพับริมขอบแนวตรง
- (๕) เทคนิคการพับริมแนวโค้งนอก และแนวโค้งใน
- (๖) เทคนิคการรีดขึ้นรูปแนวขอบด้วยค้อน
- (๗) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานพับริมขอบแนวตรงและ

แนวโค้ง

๓.๓.๑.๒ การพับริมขอบด้วยเครื่องพับ

- (๑) ข้อกำหนดการเตรียมชิ้นงานก่อนการพับริมขอบ
- (๒) วิธีการใช้งานเครื่องพับริมขอบ
- (๓) อุปกรณ์ที่ใช้ในการพับริมขอบ
- (๔) ข้อกำหนดการปรับแต่งเครื่องพับขอบแนวตรง
- (๕) เทคนิคการพับริมขอบแนวตรง
- (๖) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการพับริมขอบแนวตรง
- (๗) ข้อกำหนดการปรับตั้งเครื่องพับขอบแนวโค้ง
- (๘) เทคนิคการพับริมขอบแนวโค้ง
- (๙) ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการพับริมขอบแนวโค้ง
- (๑๐) เทคนิคการตรวจสอบชิ้นงานพับริมขอบแนวตรงและแนวโค้ง

๓.๓.๑.๓ การสอนงาน

- (๑) การวิเคราะห์งาน
- (๒) หลักการสอนงานนอกสายการผลิต (Off the job training)
- (๓) หลักการสอนงานในสายการผลิต (On the job training)
- (๔) วิธีประเมินผลการสอนงาน
- (๕) การจัดทำแผนการสอนงาน
- (๖) การจัดทำเอกสารการสอนงาน
- (๗) เทคนิคการสอนงานนอกสายการผลิต (Off the job training)
- (๘) เทคนิคการสอนงานในสายการผลิต (On the job training)
- (๙) หลักการประเมินผลหลังการสอน
- (๑๐) หลักการติดตามพฤติกรรมหลังการเรียนรู้

๓.๓.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

๓.๓.๒.๑ การพับริมขอบด้วยมือ

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การพับริมขอบด้วยมือ
- (๓) การตรวจสอบชิ้นงานพับริมขอบ

๓.๓.๒.๒ การพับริมขอบด้วยเครื่องพับ

- (๑) การเตรียมงาน
- (๒) การพับริมขอบแนวตรง

- (๓) การพักรักษาพยาบาล
- (๔) การตรวจสอบชิ้นงานพักรักษา

๓.๓.๒.๓ การสอนงาน

- (๑) การเตรียมการสอนงาน
- (๒) การสอนงาน
- (๓) การติดตามและประเมินผลการสอนงาน

๓.๓.๓ ทักษะการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย จิตสำนึกในการทำงานที่ดี การปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความถูกต้องและความปลอดภัย จิตสำนึกเกี่ยวกับความปลอดภัย ความสะอาดและความประหยัด

๓.๔ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๔ ได้แก่

๓.๔.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๔.๑.๑ การจัดการการผลิต

- (๑) หลักการวิเคราะห์ปริมาณงานผลิต
- (๒) หลักการวางแผนการใช้วัตถุดิบ
- (๓) หลักการวางแผนการใช้เครื่องจักร
- (๔) หลักการวางแผนการจัดกำลังคน
- (๕) การสื่อสารและการประสานงาน
- (๖) การควบคุมและติดตามงาน
- (๗) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

๓.๔.๑.๒ การควบคุมการทำงานของพนักงาน

- (๑) ขั้นตอนการปฏิบัติงานแต่ละกระบวนการผลิต
- (๒) เทคนิคการมอบหมายงาน
- (๓) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน
- (๔) กฎความปลอดภัยในการทำงาน
- (๕) การควบคุมและติดตามงาน
- (๖) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (๗) เทคนิคการตรวจสอบข้อเท็จจริง
- (๘) การเขียนรายงานเหตุขัดข้องในการปฏิบัติงาน

๓.๔.๑.๓ การแก้ปัญหาด้านคุณภาพ

- (๑) ลักษณะปัญหาคุณภาพที่เกิดขึ้น
- (๒) การประเมินปัญหาคุณภาพ
- (๓) การตรวจสอบปัญหาคุณภาพที่เกิดขึ้น

ที่เกิดขึ้น

- (๔) เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
- (๕) เทคนิคการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา
- (๖) เทคนิคการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของปัญหา

เบื้องต้น

๓.๔.๑.๔ การดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์เบื้องต้น

- (๑) การเลือกเครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อการดูแลรักษาเบื้องต้น
- (๒) การวางแผนการดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์เบื้องต้น
- (๓) การจัดทำมาตรฐานการดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์

ดังต่อไปนี้

- (๔) การตรวจสอบการตรวจเช็คเครื่องจักรและอุปกรณ์
  - (๕) การติดตามผลการดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์
  - (๖) การประเมินผลการดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์
- ๓.๔.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

๓.๔.๒.๑ การจัดการการผลิต

- (๑) การจัดทำแผนงานการผลิต
- (๒) การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๓) การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

๓.๔.๒.๒ การควบคุมการทำงานของพนักงาน

- (๑) การจ่ายงานประจำวันให้กับพนักงาน
- (๒) การควบคุมการปฏิบัติงานประจำวัน
- (๓) การติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานประจำวัน
- (๔) การรายงานเหตุที่ไม่ปกติในการปฏิบัติงานประจำวัน

๓.๔.๒.๓ การแก้ปัญหาด้านคุณภาพ

- (๑) การรับแจ้งปัญหาคุณภาพที่เกิดขึ้น
- (๒) การวิเคราะห์ปัญหาคุณภาพ
- (๓) การแก้ปัญหาคุณภาพ

๓.๔.๒.๔ การดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์เบื้องต้น

- (๑) การวางแผนงานการดูแลรักษาเบื้องต้น
- (๒) การตรวจสอบการดูแลรักษาเบื้องต้น
- (๓) การติดตามและประเมินผล การดูแลรักษาเบื้องต้น

๓.๔.๓ ทักษะคติ ประกอบด้วย จิตสำนึกในการทำงานที่ดี การปฏิบัติงาน
ที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความถูกต้องและความปลอดภัย จิตสำนึกเกี่ยวกับ
ความปลอดภัย ความสะอาดและความประหยัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

จิระศักดิ์ สุคนธชาติ

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน